

Nýggj og áhugaverd bók:

»Kvinna í Soweto«

Fyri nøkrum vikum síðani gav s-afrikanski rithøvundurin Ellen Kuzwayo út bók, sum eitur »Kvinna í Soweto«, har hon, umframt at lýsa egna liv í fátækraýrlinginum, lýsir støðuna hjá teimum svørtu kvinnunum, sum arbeiða fyri tað hvíta harrafólkið og verða viðfarnar sum húsdjór. Ellen Kuzwayo varð fongslað í uppreistrinum 1978 og sat í fimm mánaðir.

Undir Soweto-uppreistrinum handtók s-afrikanska lögreglan allar leiðarar fyri svørtum felagskapum og harumframt foreldraráðið, sum bleiv stovnað í ungdomsuppreistrinum í Soweto 1976.

Í bókini greiðir Ellen Kuzwayo frá lagnuni hjá teimum heilt ungu børnunum, sum sótu fongslað, summi í fleiri vikur, uttan at foreldrin nakrantíð fingi at vita, hvar tey vóru.

Kuzwayo gevur eina ræðumynd av korunum hjá teimum svørtu kvinnunum, sum útina alt húsarbeiðið fyri tey hvítu og syrgja fyri uppalingini av hvítu børnunum, meðan teirra egna børn mala runt einsamøll og úthungrað og uttan at hava nakran góðan í teimum svørtu fátækraýrlingunum. At tær verða settar sum vanlig djór, uttan skil og vit og menniskjansligar kenslur, visir seg, tá ið børnini hjá

hvíta harrafólkunum eru tilkomin. Tá verða kvinnurnar koyrdar, uttan løn og uttan nakra trygd fyri øðrum arbeiði. Kuzwayo greiðir frá neyðini í svørtu »heimlundunum«, har úthungraðar kvinnur við sjúkum børnum á brósti ikki longur orka at tosa ella røra seg.

Sum limur í foreldraráðnum í Soweto fekk Kuzwayo stóra ávirkan ímillum tey svørtu. Eina ferð kom sjálvur s-afrikanski dómsmálaráðharrin at vitja hana og vildi keypa hana til at fáa semju í lag ímillum stjórnina og tey svørtu. Lønin var frælsið. Men Kuzwayo noktaði. Hon greiddi ráðharrinum frá, at samband ímillum tey svørtu og stjórnina ongantíð fór at koma íggjøgnum leiðarar, sum stjórnin sjálf valdi. »Tann einasta leiðin til frið,« segði hon fyri hesum ovasta umboðsmanni fyri s-afrikanskum rættvisi, »er at stjórnin setist niður við teimum leiðarum, fólkini velja sjálvi.«

Bók Kuzwayos, »Kvinna í Soweto« er týdd til svenskt av Agnetu Westerdahl. Hon kann bíleggjast frá bókaforlagnum Ordfront í Stockholm.

etj.

Kelda: VI

Jørgen Thomsen seksti

Hóast vit illa fáa okkum at trúgva tí, so sigur álmanakkin satt: Jørgen fyllir seksti. Jørgen Thomsen er sostatt ein av teimum »gomlu« stríðsmönnum í javnaðarflokkinum og bakgrundina hevur hann góða. Hann er runnin úr tí gomlu feroysku mentanini og úr feroysku arbeiðararersluni, so betur stóði kann ein javnaðarmaður valla hava.

Jørgen er álitismaður, hvar hann er, og hevur vunnið sær stóra virðing innan eins væl og uttanflokka. Hann er næstformaður javnaðarflokksins, og tá tað gjørdist greitt, at flokkurin fór at fáa figgjarnevndarformannin í verandi samgongu, var Jørgen sjálvskrivaður til hetta krevjandi og ábyrgdarfulla starv.

Í politiska umhvørvinum innan sum uttan-

flokka er Jørgen samráðingarmaður heldur enn tann, sum søkir samanstir og stríð. Samstundis stendur hann klettafastur á javnaðarflokksins aldargomlu stevnu: at framleiðslutólini skulu verða fólksins ogn og at tey, sum skapa virðini við sínum beru hondum, eru sjálvsagdir ánarar av hesum virðum. Hetta er kjarnin í allari sosialismu og tí er Jørgen líka so sannførdur sosialistur í dag sum fyrri triði árum síðan.

Ofta plagar tað at ganga aftur um brekkur við tí hugsjónarlaga viðárunum, men Jørgen hevur ikki verið til at vika — heldur hevur tað verið hinvegin og í hesum er hann so líkur teimum gomlu javnaðarmönnum. Fyri Jørgen er hendan støðan ikki tung at taka, tí hann

er fullvisur í, at javnaðarhugsjónin betur enn nøkur onnur politisk hugsjón samrímur við tað, sum annars er grundarlagið undir hansara livsáskoðan: gamla feroyska mentanini saman við kristnitruinni.

Jørgen er álitismaður burtur av og ber øll tey eyðkenni, sum álitismaðurin eigur. Hann møtir til allar fundir, hann er altíð væl fyrirreikaður, sáttligur og síðiligur og hann eigur tær sjáldsomu gávurnar at geva viðhaldsmönnum og mótstøðumönnum somu viðferð, tá avgerðirnar skulu verða tiknar. Alt hetta ger, at vit í javnaðarflokkinum — ung sum eldri — eru góð við Jørgen og vóna, at hann enn eigur mong virksom ár í tí flokki, sum hann alt sitt liv hevur borið so stóran tokka til.

Vinir

fremja demokratisering. Men enn hava vit bara dreyamar og lyfti. Vesturheimurin má leggja trýst á Gorbachev at gera hesi lyftini til veruleika, tí at uttan slíka hjálp verður hann ikki førur fyri tað. Vit vóna øll, at sovjetiska samfelagið broytist, men tann broytingin hendir ikki av sær sjálvum.

etj.

Kelda: Time og Newsweek

HONDA
lak&rust
garanti

-findes ikke bedre

MAÐUR HEVUR
VANDAN
VIÐ — SUM IKKI AKTAR
KOYRISIÐ!